SVENSK MUSIKTIDNING.

N:o 19. | Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Expedition: Olofsgatan 1 (Hötorget 6), 1 tr. ö. g. | NORDISKT MUSIKBLAD. Stockholm den 1 December 1892. | Pris: Helt år 5 kr. — Lösnummer 25 öre. Annonspris: 10 öre petitraden (15 öre utl.) | 12. Årg.

Johannes Elmblad.

Vår hufvudstad har för närvarande besök af en härifrån bördig sångkonstnär, som hör till de få svenskar, hvilka gjort sig ett namn i den stora musikverlden utom våra gränser. Bland manliga konstnärers namn af detta slag är väl ej något vordet så vida bekant, som Johannes Elmblads; ty utom Europa är det kändt icke blott i Amerika, der snart hvarje konsert- och operasångare af någon betydenhet låtit höra sig, utan äfven i Australien, och att det haft och har en god klang inom konstverlden, derpå finnas många fullgiltiga bevis. Här i hufvudstaden har herr Elmblad mera sällan låtit höra sig efter fulländandet af sina studier i Tyskland och sedan han hufvudsakligen der förlagt sin konstnärliga verksamhet, men vi ha väl i minne hans sista uppträdande här såsom gäst på Kgl. Operan om hösten 1887, då han i synnerhet väckte uppmärksamhet med sin roliga framställning af Falstaff i »Muntra fruarna» och det storslagna utförandet af kardinalen i »Judinnan». Om herr Elmblad vid sitt nuvarande besök här kommer att gästa operascenen är ovisst, men i dessa dagar får man tillfälle att höra den eminente bassångaren på en af honom föranstaltad konsert. Att herr Elmblad fortfarande förtjenar detta epitet synes oss framgå af det bifall han nyligen rönt vid en konsert i sångarstaden vid Fyris, och hvilket funnit uttryck i följande recension, hvilken karakteriserar hans närvarande konstnärsstadium åtminstone som konsertsångare:

»Hos herr Elmblad framträder det lika lyckliga som sällsynta fenomenet, att en stor röst har fått plats i bröstet på en genommusikalisk menniska. När man vet, huru ofta det ledsamma förhållandet inträffar, att musikaliska personer endast ha små röster, eller det ännu ledsammare, att en stor stämma har satt sig i halsen på en fattigt begåfvad musikalisk person, så är det en sann tillfredsställelse att för en gång finna röst, musikalisk intelligens och temperament till den grad lyckligt förenade som hos Johannes Elmblad. Han har en ovanligt stark, men mjuk och varmt klingande bas, hvars djupa toner ega en sällsynt skönhet; de högre tonerna äro ibland litet sväfvande i ansatsen, men alltid välljudande. Hans uppfattning ligger icke för någon speciell genre, han sjunger allting lika bra. Det rika programmet, som innefattade så väl namnen Löwe, Schubert och Schumann som Sjögren, Valentin, Grieg, Kjerulf och Aulin samt folkvisor, gaf herr Elmblad tillfälle till tolkning af de mest olikartade musikaliska kompositioner och visade honom ega lika stor förmåga att sjunga den stora dramatiska balladen som den mest stillsamma stämningsfulla lyriska visa. Han mäktar som få sångare återgifva styckets innersta karaktär.»

Till en jemförelse härmed anföra vi ett omdöme om sångaren från Berlin, då han der för åtskilliga år sedan kon-

Johannes Elmblad.

Med detta nummer följer till tidningens årsprenumeranter bilaga III, innehållande för piano: *Klara-Menuett* af Henning R.

serterade. Detta lyder så: Vi helsa i herr Elmblad en framstående sångare, hvars likar ej finnas många. Om man betänker herr Elmblads ungdom och hur stämpeln af musikaliskt väsen är påtryckt hans föredrag, är det ej svårt att förespå honom en vacker konstnärsbana. Sångaren förfogar öfver en sällsynt föredragstalang, d. v. s. förmågan att göra sin lefvande uppfattning förnimbar för åhöraren med samma liflighet, understödd som han är af det mäktiga organets sorgfälliga utbildning. Hur stor mångsidighet herr Elmblad besitter bevisar han genom sitt de mest olika stämningar afspeglande program.» Till herr Elmblads sceniska verksamhet återkomma vi längre ned.

Johannes, Wilhelm, Samuel Elmblad, son af lektorn vid Stockholms gymnasium P. M. Elmblad och hans maka af slägten Rappe, är född härstädes den 29 augusti 1853. Redan i vaggan omhuldades han af sånggudinnan i Jenny Linds person, hans gudmor, af hvars sångundervisning han framdeles som yngling under någon tid fick komma i åtnjutande. Den unge sångaren erhöll såsom sådan sin första undervisning vid Musikaliska akademien, der han studerade under ledning af professor Günther åren 1871—73 och samtidigt tog lektioner i orgel- och pianospelning. Efter att en tid sedan ha sjungit för Fritz Arlberg for han till Berlin och studerade der 1874—78 för Julius Stockhausen, den berömde sångläraren, som under dessa år var direktör för Stern'ska sångföreningen derstädes. Då Stockhausen sedan flyttade till Frankfurt a. M. som professor vid Hoch'ska konservatoriet fortsatte Elmblad der sina studier för honom en tid. Under vistelsen i Berlin hade Elmblad tillfälle att stundom låta höra sig på konserter. Vid den tiden hörde honom H. Erler och berättade derom följande:

»Det var år 1877, när mästersångaren Stockhausen ännu fanns i Berlin och ledde Stern'ska kören; då hände det sig en dag, att han hedrade mig med ett besök för att presentera för mig sin elev herr Johannes Elmblad. En käck, högväxt nordlandsrese med hufvudet omsvalladt af blonda lockar trädde emot mig. Några veckor senare gjorde han lyckosamt sitt första steg in i offentligheten och vann sympati genom ett vackert röstmaterial, som väl än behöfde luttras men som redan då ej kom till korta genom realistisk behandling utan hade trädt i andens tjenst».

Elmblad har äfven studerat för den berömda lärarinnan i sångkonst, mme Viardot-Garcia.

Elmblad uppträdde först endast som konsert- och oratoriesångare i Tyskland, Holland, Italien och England. År 1878 gifte han sig med den intagande miss Maggie Menzies från Melbourne i Australien, en talangfull pianist, och konserterade med henne i detta land, som genom honom först fick göra bekantskap med Schumanns »Faust» samt »Paradies und Peri». Han blef då utnämnd till hedersledamot af åtskilliga musikföreningar der och i Italien efter hemkomsten till Europa. Det unga konstnärsparet konserterade sedan med stor framgång i Tyskland, England etc.

Elmblads håg lockade honom emellertid till scenen, som nu blef fältet för hans verksamhet, och dit han af naturen syntes hänvisad genom sin präktiga, stora röst och ståtliga figur. Såsom operasångare har han varit engagerad i Dresden, Hannover, Hamburg, Berlin samt flere år i Prag och vid Metropolitan-operan i Newyork, der han som Wagnersångare uppträdde med hjeltetenoren Alb. Niemann, Lilly Lehmann m. fl. Hans röst tycks här ha väckt lika stor beundran, som hans dramatiska begåfning. »Herr Elmblad», säger kritikern i »The World», »är en sångare, som kan lösa hvilken uppgift han än som Wagner-tolkare erhåller». Särskildt lofordas hans Hunding i »Valkyrian», men äfven som Fafner i »Siegfried» och konung Henrik i »Lohengrin» samt Conradin i »Trumpetaren från Säkkingen» berömmes han mycket. Vid återkomsten från Amerika besökte herr Elmblad Stockholm. Han var då sedan ett par år, om vi rätt minnas, enkling och ingick nu förlofning med fröken Sigrid Petterson, känd som författarinna under signaturen »Toivo», som snart derefter blef hans maka. Om hösten 1888 var Elmblad engagerad i Berlin och sjöng der Hagens parti i »Götterdämmerung»; 1889 åtföljde han Pragteaterns operaensemble under Angelo Neumanns direktion till Ryssland och sjöng Wagnerroller i Petersburg, Moskva m. fl. städer. Engagerad vid Pragoperan äfven som förste regissör, väckte han förra året, då Ang. Neumann gaf föreställningar på Lessingteatern i Berlin, rätt mycken uppmärksamhet med iscensättningen der af »Cavalleria rusticana», Webers »Die drei Pintos» o. a. operor.

Herr Elmblads repertoar omfattar närmare 70 olika stora partier inom så väl den seriösa operan som buffan. Bland dessa må nämnas: Rocco, Marcel, Bertram, Sarastro, Gritzenko och Wagnerroller, utom de ofvannämnda: Daland i »Flygande Holländaren», Landtgrefven i »Tannhäuser», Kungen i »Lohengrin», Marke i »Tristan», Pogner i »Mästersångarne» samt de båda jättarne uti »Rheingold».

Då Niebelungen-operorna väl icke kunna sättas upp på scenen af vår operadirektion, åtminstone i närmaste tid, lära vi icke få tillfälle att höra herr Elmblad i dessa, om icke han och direktör Angelo Neumann, såsom det varit ifrågasatt, göra en Wagnerturné hit upp åt norden. Det skulle emellertid vara af mycket intresse att få höra herr Elmblad i någon rol på Kgl. Operan under hans nu varande vistelse här, som ej blifver särdeles lång, alldenstund han snart måste vända åter till Pragoperan, der han fortfarande är anställd.

»Granadas dotter»,

romantisk opera i 3 akter, texten af *Henrik Christiernson*, musiken af *Ivar Hallström*.

Det dramatiska innehållet af denna opera är följande:

Första akten framställer en dalsänkning vid yttre ringmuren till Alhambra. Till venster synes ett till hälften förfallet moriskt torn. Midt emot, invid bergväggen, är en morisk fontän. I bakgrunden resa sig Sierra Nevadas snöbetäckta klippor, med topparne rodnande af varm morgonglöd. Vid foten af berget slingrar sig en väg, dold för åskådarne af nästan manshöga klippblock.

Vin ridåns uppgång ser man mulåsnedrifvare uppe bland bergen drifva fram sina tungt lastade djur under rop och piskslängar. De skola föra sina varor till slottet, följda af beväpnade soldater. Mulåsnedrifvarne sjunga en kör med solo bakom scenen.

Mateo en ung dagdrifvare (herr Lundqvist), hvilken som ciceron betjenar främlingar, berättar för den gamla damen Sanchica (fru Petterson), att hofolk snart väntas hit för att under hans ledning bese märkvärdigheterna på platsen. Då Sanchica hör detta, skyndar hon att förmana sin unga pupill Jacinta (fru Sterky) att hålla sig hemma, ty »hofvets kavaljerer skola snart svärma omkring likt hökar öfverallt». Tanten förmanar ock den unga flickan att noga vakta sig för att någonsin lära känna hvad kärlek är — orsaken till så många menskligheten olyckor. Jacinta stannar i tornet. Nu anlända hofvets damer och herrar, åtföljda af Mateo som berättar och förklarar för dem allt af intresse. Tonerna af en luta höras från tornet. Mateo upplyser om att det är den moriska prinsessans silfverluta. Man skrattar åt denna fabel, men Mateo står fast vid sitt påstående, berättande följande:

För många år sedan — morerna herskade då ej mera — bodde der en af förfädren till dem som nu vistas i tornet. Han hade en skön dotter, som led af en olycklig kärlek. Om kvällarne brukade hon sitta vid fontänen här för att ge luft åt sin sorg. Flickan hette Jacinta. En kväll får hon se en mängd houris uppstiga ur den svala källan och sist en sorgbunden morisk kvinna. Denna frågar den unga flickan, hvarför hennes tårar falla i källan. Jacinta svarar, att hon sörjer öfver sitt hjertas öde. Den andra

lofvar att stilla hennes sorg, om hon först vill bevisa henne en tjenst. Hon berättar att hon är furstinna, älskad af en kristen prins. Äfven hon var kristen i sitt hjerta, men då hon skulle följa honom på flykt till andra länder, fattades hon af tvekan och dröjde tills det blef för sent. Hon fängslades nu af onda makter, och endast en kristen kan befria henne genom att stänka några droppar ur källan på hennes hjessa, då hennes ande genom dopet finge ro.

Jacinta gjorde så, och i samma stund flydde gestalten. Då Jacinta i morgongryningen skulle aflägsna sig, fann hon vid fontänen en konstrikt formad silfverluta, hvilken den försvunna lemnat kvar. Hon begynte spela på den, och med ens var hennes sorg flyktad.

Den som nu eger lutan heter också Jacinta och är den vackraste flickan i hela Granada. Hoffolket ber att få se den unga flickan, men Mateo förklarar att hon ej får visa sig för främlingar.

Scenen blir tom. Jacinta kommer ned från tornet, seende främlingarne aflägsna sig. Hon känner sig i dag så underlig till mods. Hon sjunger en sång om kärleken och sätter sig drömmande vid fontänen, der hon inslumrar. Scenen blir nu hastigt mörk.

Luftiga väsen träda fram i dans. En kvinlig gestalt, klädd i rikt smyckad morisk drägt, uppstiger ur källan. De dansande sluta sig kring henne, och det hela belyses af ett bländande ljus. En kör sjunger bakom scenen. Den moriska prinsessan förkunnar för Jacinta, att när hon åter slår upp ögonen, står den rätte framför henne. Scenen blir åter ljus. Andesynen försvinner. Ruyz de Alarcon (herr Lemon) inkommer. Han får syn på silfverlutan och börjar spela på den, förvånad öfver dess sällsamma klang, och Jacinta uppvaknar. Ruyz bländas af hennes fägring och intagande väsen. De sjunga en duett och Ruyz stämmer möte med Jacinta vid Lindarajas myrtenhäckar, der han skall träffa henne vid en fest med stridslekar till konungens ära. Hofmannen don Alonzo har, dold bakom en buske, af samtalet uppsnappat orden: möte . . . strid . . . kungen. Anande förräderi skyndar han ut efter Ruyz, som tagit Jacintas luta i underpant på hennes löfte. Jacinta står ensam, drömmande i scenens midt och utropar sedan jublande: »Ja, den rätte, det är han!»

Andra akten: Lindarajas lustgård. Till höger en kiosk med ett staffli, en viola di gamba m. m. Till venster en berså. Infantinnan håller på att måla af en gosse och en flicka, grupperade i trädgården. Dessa sjunga på hennes uppmaning en vexelsång och bortföras sedan af duennan.

I en cavatina besjunger infantinnan den kärlek som fyller hennes bröst. Hon ville fly långt bort från hofvets salar med den hon älskar. Duennan inträder och tar plats i bersån.

Ruyz, som hon väntat, ankommer nu. Han spelar en romans för henne på viola di gamba. Under tiden diktar hon en sång. Nu inträder den komiske anföraren för hofmusiken, Pedrillo (herr Brag), som går omkring och komponerar med oboen under armen. Infantinnan och Ruyz draga sig tillbaka. Pedrillo börjar spela, men afbrytes på skämt af Ruyz, som bakom en buske spelar på violoncellen. Han kan icke förstå hvem det är som afbryter honom, då han icke ser någon kring sig, men får slutligen syn på en äldre dam i bersån. Ursinnig kastar han notpapperet på damen, som vaknar och störtar upp ropande på hjelp. Pedrillo står slagen af häpnad, då han i henne igenkänner sin älskling, duennan Fredegonda. Infantinnan och Ruyz skratta med full hals.

Andra tablån: Ett praktfullt gemak i slottet. Jacinta inträder med Mateo, båda klädda i rika österländska drägter. Ruyz träffar henne och besjunger sin kärlek i en glödande sång. Alonzo spionerar på främlingarne och stärkes i sina aningar om en sammansvärjning.

Scenförändring. Man ser en öppen parklik plats inom Alhambra. Musikläktaren till höger fylles af musikanter, som blåsa en marsch under anförande af Pedrillo. Ett festtåg skrider fram med kungen (herr Sellergren), infantinnan (fröken Almati) och hela hofvet. Sedan alla tagit plats, utföres en stridsdans af moriska och spanska ädlingar, slutande med morernas besegrande. Derefter dans af svarta slafvar, bajaderer och andra, hvilken afslutas med en stor grupp lefvande figurer i bländande belysning.

Konungen får ett bref, hvari han underrättas om Ruyz' förmenta förräderi. Ruyz gripes. Han bedyrar förgäfves sin oskuld. Alonzo inför Jacinta och Mateo, likaledes fängslade. Förgäfves anropa de om nåd, förgäfves sjunger Jacinta en sång för att röra konungens hjerta. En strid uppstår, hvarunder Ruyz afväpnas. De fängslade bortföras och infantinnan nedfaller afsvimmad.

Tredje akten visar en vacker dal. Man ser murarne af Alhambra med ett balkongprydt torn, der Ruyz sitter fängslad och från hvilket i fonden sträcker sig en gammal viadukt.

Infantinnan kommer för att befria honom. Hon träffar Jacinta med Mateo, hvilka sluppit från vakterna och som, äfven de, vilja rädda den fångne. Infantinnan förebrår häftigt Jacinta att hon ställer sig mellan henne och den hon älskar, men bevekes af den unga flickans eftergifvenhet och bön om Ruyz' räddning, lofvande att intet skall vidare skilja henne från Ruyz.

Konungen kommer. Han förtörnas öfver infantinnans böjelse och hon lofvar då att gifva sin hand till Neapels konung; derigenom kan Ruyz' lif räddas. Ruyz begifver sig ut på viadukten i fonden och vill skynda öfver den. Under ett dån störtar denna samman och Ruyz faller ned i djupet. Alla stå häpna. Folket sjunker på knä och sjunger en bön till Sancta Maria. Nu visar sig åter Ruyz. Han har räddats genom en gren, som han bär i handen, och störtar hänförd i Jacintas armar utan att märka konungen eller infantinnan. Denna förkunnar att konungen har förlåtit honom och att barndomsvännen känner sig glad att se honom lycklig. Ridån faller, medan orkestern spelar violadigamba-motivet.

†

Robert Franz.

»Tro icke att jag längtar efter att få mina sånger införda i konsertsalen. Sådan vår sångarpersonal nu är beskaffad, får man ej tänka på någon *poetisk* uppfattning hos densamma och hvad vårt kära publikum angår kan man endast träffa det med kanonskott. Skall något nu för tiden krönas med framgång i konsertsalen, så måste det vara grofkornigt dramatiseradt, och dertill egna sig på intet sätt mina små visor, som verka inåt men ej utåt.»

Detta uttalande af Robert Franz i ett bref af den 18 februari detta år till en hans landsman är karakteristiskt nog för den berömde och på samma gång blygsamme komponisten, som ej långt derefter helt oväntadt slutade sina dagar. Robert Franz var född den 28 juni 1815 i Halle och afled der den 24 sistlidne oktober, efter att ha genom förkylning ådragit sig en lunginflammation.

Tidigt röjde den unge Franz ovanliga musikaliska anlag, hvilka dock motarbetades af fadern, så att han på egen hand måste börja grundläggandet af sina musikstudier. Först 1835 lyckades han öfvervinna faderns motstånd och fick då i två år studera under Fr. Schneider i Dessau. Efter återkomsten till Halle kunde han under sex år icke erhålla någon anställning, men sysselsatte sig då med att fördjupa sig i Bachs, Beethovens och Schuberts verk samt idka vetenskapliga studier och komposition. År 1843 utgaf han första häftet af sina sånger, hvilka snart väckte stor uppmärksamhet och blefvo fördelaktigt omnämnda af Robert Schumann i »Neue Zeitschrift für Musik». Franz blef derefter anställd som organist och direktör vid sångakademien i Halle och sedermera musikdirektör vid universitetet samt bekläd med doktorsvärdighet.

Sina befattningar och sin offentliga verksamhet måste han nedlägga 1868 till följd af ett redan 1841 börjadt nerv- och öronlidande, som utvecklades till fullständig döfhet. Ur den nödställda belägenhet, hvari han härigenom råkade, räddades han genom en från Liszt utgången uppmaning till och af denne jemte Joachim och Helene Magnus föranstaltad insamling af en hedersgåfva åt honom i penningar, som uppgick till 30,000 thaler. Denna summa åstadkoms genom 1872 företagna konserter i Ungern, Tyskland och England. Robert Franz's sångkompositioner uppgå till ett antal af öfver 250 och äro mest skrifna till texter af Heine, Lenau, Eichendorff och Burns. Som hans bäst lyckade vishäften räknas opus 1, 2, 5—10, 18, 20, 33, 35, 38, 39. — På svenskt förlag hafva utkommit följande hans sånger: »Ack af min stora smärta», »Fogel, säg hvart du far» och »Rosorna», dessa i samlingen »Sjung», samt i det af Abraham Lundqvist nyligen utgifna »Sångalbum»: »Nu har han kommit», »Mins jag dig» och »Tillegnan», dessa med både svensk och tysk text. — Dessutom har Robert Franz skrifvit ett Kyrie à capella, Psalm 117 för dubbelkör och 12 vokalqvartetter. Hans värdefulla bearbetningar af Bachs och Händels verk omfatta af den förres: »Mattheuspassion», »Magnificat», »Trauerode», 10 kantater samt många arior och duetter; af den senares: »Jubilate», »Allegro» samt en del operaarior och duetter, till hvilka sedan kommo Astorgas »Stabat mater» och Durantes »Magnificat». Literära verk af honom äro: »Offener Brief an E. Hanslick über Bearbeitungen älterer Tonverke» (1871) och »Mittheilungen über J. S. Bachs Magnificat» (1863).

Vi sluta denna lilla biografiska skiss med ett yttrande af Ambros, som hos Robert Franz finner Schumanns djup och innerlighet förenade med Schuberts naivetet. A. yttrar: »Må Robert Franz i sina sånger med den säkraste konstnärshand befalla öfver konstens högsta och sista medel, må han för tekniken i sitt pianoackompanjemang taga i anspråk hela fulländningen af instrumentets moderna behandling, må dertill allt genom- och utarbetas med miniatyrartad finhet — hans sånger se likväl ut, som hade de af sig sjelfva utan möda och reflexion (hvilka man hos Schumann rätt väl märker) utströmmat ur ett rikt, djupt, skönt själslif, liksom blomman andas ut sin doft.»

Skrifter om Robert Franz och hans betydelse eger man äfven af Liszt, Julius Schäffer och andra.

Också en välgerning. Frun: »Man har inbjudit mig att sjunga med på nästa välgörenhetskonsert.» Mannen: »Nej, gör det inte ... för den goda sakens skull.»

†

Florimond Hervé.

Denne franske komponist, som den 4 sistlidne november slutade sina dagar i Paris, hette egentligen Florimond *Roger* och föddes den 30 juni 1825 i Houdin vid Arras. Man har nyligen om denne offenbachiadens fader meddelat följande biografiska detaljer:

I en af Hervés operetter, »Lilla helgonet», förekommer en organist i ett kloster, hvilken i hemlighet skrifver en munter operett. Denne organist hade i sjelfva verket en likhet med styckets kompositör, hvilken började sin bana som organist vid kyrkan Saint Eustache för att på mellanstunderna mellan psalmsång och föredragandet af religiösa hymner skrifva ett intermezzo »Don Quichotte et Sancho Pansa», som 1848 uppfördes på Théâtre national och hvari han sjelf uppträdde som sångare. Komponisten öfvergaf derpå den kyrkliga banan för att blifva Offenbachs medtäflare inom den gladare musikgenren. Han blef sedan 1851 kapellmästare vid Théâtre du Palais royal, öfvertog 1854 en liten teater vid Boulevard du Temple, den han kallade »Folies concertantes», och förde här fram den diminutiva kompositionsgenre, den blandning af sarkastiska, burleska och frivola beståndsdelar, som sedan utvecklades till Offenbachsoperetten, hvars välbekanta musikaliska stil af Pougin betecknades med ordet »la musiquette». Hervé lemnade direktionen öfver den lilla teatern (sedan kallad Folies nouvelles och derefter Folies dramatiques) men fortsatte en längre tid att komponera för densamma och att uppträda der. Efter att ha uppträdt i Marseille, Montpellier, Cairo och flere städer ledde han i London 1870—71 konserter à la Strauss på Coventgardenteatern och skref under årens lopp åtskilliga operetter, som dock efterhand måste vika för Offenbachs. Texten till sina operetter skref han vanligen sjelf.

Ett af hans första arbeten var »Le hussard persécuté», som spelades på Délassements Comiques (1862). Det var en tokig fars, af den excentriska art, som sedan blef utmärkande för Hervés pjeser. Den operett, hvarigenom Hervé skapade sitt rykte, var »L'oeil crevé» (»Pilen i ögat»), hvilken dock aldrig blifvit uppförd här i Sverige. Texten i denna operett anses som höjdpunkten af scenisk galenskap, men bland denna galenskap uppdyka då och då de muntraste infall och de kostligaste påhitt. Jules Lemaître i Journal des Débats har skrifvit en hel artikel om »L'oeil crevé», i hvilken han påstår sig i denna som *charentonnesque* (dårhusmessig) ansedda libretto ha funnit både en djup lefnadsfilosofi, en humoristisk uppfattning af karakterer och en trovärdig sedeskildring af det borgerliga lifvet under franska revolutionen 1789, hvilket allt gör pjesen äfven i dramatiskt afseende mycket anmärkningsvärd. Musiken säges vara glad och lekande, och dagen efter första föreställningen gnolade hela Paris »snickarvalsen» ur »L'oeil crevé». Af Hervés operetter äro för öfrigt mest kända: »Le petit Faust» (»Lille Faust», Mindre teatern 1883), »Mam'zelle Nitouche» (»Lilla Helgonet») och »Lili», båda ofta gifna här i hufvudstaden särskildt af fru Judic med sällskap 1886. Sommaren derpå gafs å Djurgårdsteatern ej mindre än 3 operetter af Hervé, nämligen de båda sistnämnda och »Lilla Sophie». Andra här gifna stycken af honom äro »Les turcs» (»Turkarne»), »Le joueur de flûte» (»Flöjtblåsaren») och »Les chevaliers de la table ronde» (»Riddarne af runda bordet»). Till hans nyare operetter höra »Panurge», »Le retour des croisés», »La marquise des rues», »La nuit aux soufflets» (1884) och »Frivoli» samt den sista, i år först gifna, »Bacchanale».

Hervé led så djupt af det fiasko denna hans sista operett gjorde, att det påskyndade hans död. Hans böjelse för excentricitet tilltog, och han gjorde sig skyldig till handlingar, som tydde på stark nervös upphetsning. Han väckte process mot kompositören Planquette och begärde en million i skadeersättning derför att han, Hervé, skulle ha skrifvit två akter af libretton till Planquettes operett »Cornevilles klockor». Bevisen derpå skulle först nu ha påträffats. Vidare sände Hervé in till tidningar skrifvelser, i hvilka han beklagade sig öfver det ofvannämda fiaskot, samt undertecknade brefven med »En musiker, som ej har sin like». Fredagen den 4 november satt kompositören i sitt hem, försvagad och sjuk af astma, då man bar in till honom en nyss anländ tidning. Han vecklade upp den och fann en artikel, hvari »Bacchanale» ganska illa tilltygades. I samma ögonblick träffades han af ett kväfningsanfall och dog.

Hervé anses som den moderna operettens skapare, ehuru Offenbach sedermera öfverflyglade honom. I sin ungdom var han en tid organist vid Bicêtres hospital och ställde till teaterföreställningar för dårarne. Vistelsen i denna vanvettets boning lemnade ett djupt spår efter sig i Hervés sinne, och man kan derifrån leda ursprunget till besynnerligheterna hos denne excentriske ande, hvilkens geni ofta tangerade dårskapens gräns.

Musikpressen.

På Abraham Lundquists förlag har utkommit:

för piano, 2 händer:

Carman, M.: *Ronde Liliputienne.* Pris 75 öre; — *Valse.* Pris 1 kr.;

Holtz, Victor: *»I gamla tagen»*, polka. Pris 50 öre; *»Dra' te' mä e' dans»*, hambopolska. Pris 50 öre;

Ölander, John: *»Ny Vals»* (Blåklint). Pris 1 kr.;

Lippe: *Regementsmarsch.* Pris 50 öre;

Vinterblommor 1893, nyaste dansmusik, arrangerad af Is. Looström. Pris 1 kr. 50 öre;

Snöflingor, 1:sta häftet, nyaste samling af omtyckta danser, lätt arrangerade. Pris 1 kr.;

Waldteufel, Emil: *Chant d'oiseaux (Fågelkvitter)*, vals, opus 251. Pris 1 kr.;

för en röst med piano:

Ödman, Sten: *Bilden* (e—fiss). Pris 50 öre;

Kursell, Ferdinand: *»Och väl har du stulit mitt sinnes ro»*, ord af Richard Nordin, tillegnad herr Oscar Lejdström, (d—f eller fiss). Pris 50 öre.

På Elkan & Schildknechts förlag har utkommit:

för piano, 2 händer:

Behr, François: *Det var en dröm. — Sérénade Galante* à 75 öre;

Gaal, Fr.: *Nocturne.* Pris 75 öre;

Gillet, Ernest: *Au village*, Air de Gavotte caractéristique. Pris 75 öre;

Grieg, Edvard: *Per Gynt*, efter opus 46 orkestersuite. Pris 1 kr.;

Jacobsson, John: *Miniatyrbilder.* Nr 1 Idyll. Pris 50 öre. — Nr 2 Lyriskt Intermezzo. Pris 75 öre;

Wintzell, Axel: *Kongl. Blekinge Bataljons Marsch.* Pris 50 öre;

Åström, Wilhelm: *A Couvert* (Under tak), marsch, Kongl. Kronobergs Regementes officerskår vördsammast tillegnad. Pris 75 öre;

Serrander, S.: *Nu börjar balen*, fest-polonaise. Pris 50 öre;

Grill, Richard: *Mit Schwung und Liebe* (Preiss-Walzer). Pris 1 kr.;

Waldteufel, Emile: *Toujour fidèle*, opus. 169. Pris 1 kr.;

för piano, 4 händer:

Fexer, Bernhard: *Nordiska Melodier*, 6:te häftet: Svenska folkmelodier i potpourriform. Pris 1 kr.;

för orgel:

Lemmens, J.: Valda stycken: *Fanfare, Marche triomphale*, à 75 öre; *Cantabile, Finale* à 1 kr.;

för piano och violin:

Kjellander, N. T.: *Med allrakärestan*, hambo-polska. Pris 75 öre;

Söderman, August: *Bröllopsmarsch* ur »Ett bondbröllop». Pris 75 öre;

Roeder, Otto: *Nella Gondola*, vals. Pris 1 kr;

för en röst med piano:

Jacobsson, John: *7 valda sånger och visor*, ny öfversedd upplaga. Pris 1 kr. 50 öre; — *Jag är en nordisk flicka*, ny upplaga. Pris 50 öre; — *På vandring* (Bassångarens album). Pris 50 öre.

På Abraham Hirsch's förlag har utkommit:

för piano, 2 händer:

Ölander, John: *A la Mazurka, Romans, Etude*, tillegn. Hjalmar Meissner, ett häfte. Pris 1 kr.;

Rakoczy-Marschen, ungersk nationalmarsch. Pris 50 öre;

för kammarorgel:

30 Melodiska stycken, arrangerade (Bibliotek för orgelspelare), 1:sta häftet. Pris 1 kr. 50 öre;

för en röst med piano:

Olsen, Ole: *Baadfart, Serenade, Skippervise*, 3 Sange, opus 68. Pris 1 kr. 50 öre;

Gastaldon, S.: *Förbjuden musik* (Musica proibita), för sopran (d—g). Pris 1 kr.

Musikaliska konstföreningen har utgifvit:

för piano, 4 händer:

Hallén, Andréas: *En sommarsaga*, symfoniskt konsertstycke för orkester. Pris 2 kr. 50 öre;

för piano och violin:

Lindblad, A. F.: *Allegro, Andante, Scherzo.* Pris 2 kr. 50 öre.

Litteratur:

Bokhandelsfirman Samson & Wallin har utsändt:

Hanslick, E.: *Ur en musikers dagbok*, öfversättning af M. Boheman.

På Looström & C:is förlag har utkommit:

Christiernsson, Henrik: *Granadas dotter*, romantisk opera i tre akter. Pris 75 öre.

Julen börjar närma sig och med den dansmusikens flöde. De ofvannämnda danserna af bekanta svenska tonsättare i denna kompositionsbranche äro i deras välbekanta stil och rekommendera sig dermed sjelfva för sin publik. Samlingen »Vinterblommmor» innehåller i godt urval valser af Kemzak, Ziehrer och ur Millöckers »Söndagsbarnet», Alliance-Française af C. Reichardt, polkor af Sackur och Wetter, hambopolska af V. Holtz; »Snöflingor» valser af Waldteufel och Roeder (Nella Gondola), Française ur »Söndagsbarnet», polka och hambo af V. Holtz samt polka af Waldteufel. Carmans »Liliputienne» med vignett, föreställande Gulliver på Liliputarnes stadsport, är ett ganska nätt stycke i gammal rondostil; valsen står närmare gränsen till vanlig dansmusik. Lippes marsch utgör nr 1 i en samling med titel: »Nya omtyckta Marscher, utförda af vaktparaden samt orkestrarna i Berns' salong, Blanchs café och å Hasselbacken». — Sången af Ödman (eller Ödmann, så stafvadt på första notsidan) är enkelt populär med på basoktaver stödt ackordackompagnemang i sex åttondels takt, vexlande i olika tonarter. Komponisten framträder visst första gången offentligt såsom sådan med detta opus. Kursell — också en hittills oss obekant tonsättare — har debuterat med ett enkelt men rätt anslående sångstycke påminnande om folkvisan.

Af originalkompositionerna för piano på Elkan & Schildknechts förlag framstå i synnerhet Jacobssons vackra miniatyrbilder, dernäst Gillets gavotte; de andra äro mera vanliga populära salongsstycken. Intressant är naturligtvis Griegs »Per Gynt»-musik (Morgenstemning, Aases död, Anitras dans, I Bjærgkongens sal) som här föreligger i en mycket billig upplaga. Marscherna och dansmusiken kunna såsom sådana rekommenderas. Fexers 4-händiga melodier äro bekanta saker i godt arrangemang, och Lemmens namn borgar för hans stycken hos våra orgelspelare. Sakerna för violin och piano äro, som synes, arrangemanger af kända stycken och lätt utförbara. Utgifvandet af Jacobssons sånger i ny omarbetad upplaga har skäl för sig, då många af dessa sånger, till stilen närmande sig Josephsons, säkert ännu kunna göra sig omtyckta af sångens idkare. Visan »Jag är en nordisk flicka» har, som man vet, vunnit stor popularitet.

Vända vi oss till de af Hirsch utgifna förlagerna, så finna vi en samling ganska anslående om ock ej synnerligt originela salongsstycken af John Ölander, som förut mest rört sig på dansmusikens fält. Sådana svenska tonsättningar i den lättare salongsgenren förtjenade bättre att spridas, än det utländska kramet i den simpelt populära stilen. De melodiska orgelstyckena innehålla allt möjligt: 4 psalmer, 5 folkvisor, 2 Bellmanssånger (Fjäriln vingad», »Aldrig en Iris»), saker af Händel, Bach, Gluck, Mozart, Weber, Chopin, sånger af Lindbladarne, Frieberg, Josephson, Wennerberg, Laurin m. m. af både religiös och profan art.

En intressant förlagsartikel är Ole Olsens sånger, melodiskt uttrycksfulla och med mästerligt harmoniseradt ackompanjemang, utan något dissonansjägtande. Dessa sånger af den bekante norske komponisten äro värda all uppmärksamhet. Sången af Gastaldon är i den sentimentala sötmelodiska stilen.

De häften Musikaliska konstföreningen utdelat till dess medlemmar och som äfven få köpas af allmänheten äro af mycket olika natur. Af intresse är emellertid att få Halléns »Sommarsaga»

framför sig i pianoarrangemang och ej mindre att erhålla vår klassiske vissångares duetter för violin och piano. Boken af Hanslick, hvars skrifter här äro föga kända, föregås af ett förord med en biografisk presentation af Fr. Cronhamn. Boken innehåller uppsatser och kritiker (från 1885—91), hvilka senare vi ej ha utrymme att påpeka. Första afdelningens uppsatser handla om Jenny Lind (Biografianmälan), Czerny och Meyerbeer (jubileumsskrifter), Musiken i Amerika och Ett bref från Oberammergau.

Från scenen och konsertsalen.

Kgl. operan. Nov. 18, 21 Gounod: *Faust* (Margareta: frök. Petrini, som gäst; Siebel: frök. Hallgren, deb.; Faust: hr Ödmann). — 17 David: *Lalla Rookh*, ballett: *Vals* af C. M. Weber. — 20 Thomas: *Mignon.* — 23 Délibes: *Lakmé.* — 25, 28 Gounod: *Romeo och Julia* (Julia: frök. Petrini; Stefano: frök. Hallgren, deb.; Romeo: hr Ödmann). $^{28}/_{11}$ 150:de gång. — 26, 27, 30 Hallström, Ivar: *Granadas dotter*, romantisk opera i 3 akter af Henr. Christiernsson, dansen af Sigurd Lund, nya dekorationer af Christian Jansson (Filip, konung af Spanien: hr Sellergren, infantinnan Eleonora, hans dotter: frök. Almati; Jacinta: fru Sterky, som gäst; Sanchica, Fredegonda: frök. Pettersson, fru Strandberg; Isabella, Dolores, Inez, hofdamer: frökn. Wolter, Wolf, Karlsohn; Ruyz de Alarcon, ung adelsman: hr Lemon; Mateo: hr Lundqvist; Pedrillo Pedruga, anförare för kungens musikanter: hr Brag; Alonzo, Miguel, José, hofmän: hrr Johanson, Rundberg, Lundmark; en mulåsnedrifvare: hr Strandberg; en gosse och en flicka: fruar Heintz och Linné. — Händelsen tilldrager sig på 15:hundratalet.)

Vasateatern. Nov. 15—20 Offenbach: *Den sköna Helena.* (Helena: fru Pettersson-Norrie, gäst; Orestes, Leona, Parthœnis, Bacchis: frökn. Ekström, Ohlsson, Hamberg, fru Rönnblad; Agamemnon, Menelaus, Achilles, Calchas, Paris: hrr Rönnblad, Strömberg, Salmson, Hagman, Ander; Ajaxarne: hrr Lundahl, Örnberg) — 21—28 Offenbach: *Pariserlif* (Gabrielle: fru Pettersson-N.; baronessan, fru de Verdure, Metella, Pauline: fruar Lindström, Rönnblad, frökn Ekström, Hamberg; baron Sparavinsky, Frick-Prosper, Raoul, Bobinet, Gontran, en brasilianare: hrr Hagman, Warberg, Rönnblad, Ander, Salmson, Lundin). — 29, 30 Hervé: *Lilla Helgonet* (Denise: fru Pettersson-N; Priorinnan, Corinne: fru Rönnblad, frök. Ohlsson; Célestin, Majoren, de Champlatreux, Loriot: hrr Warberg, Hagman, Rönnblad, Strömberg).

Musikal. akademien. Nov. 18] konsert af frök. Tora Hvass; bitr. frökn. S. Ek, Ellen Dorph, hr Neruda. — 21 1:a *Kammarmusiksoarén* af hr. Fr. Neruda; bitr. hr Aulin, fru Ellen Strandberg-Poignant, frök Hvass. 1, Berwald: Pianotrio, Ess dur; 2, Saint-Saëns: Romanza, Rubinstein: Allegretto, för violoncell med piano; 3, Schubert: Pianotrio, op. 99 B:dur. — 29 *Filharmoniska sällskapets* 1:a abonnementskonsert. 1, Dvoràk: »Spökbruden», ballad af K. J. Erben, för soli (fru Edling, hrr Ödmann, C. A. Söderman) och bland. kör med orkester; 2, Wagner: Final ur 1:a akten af »Parsifal», flerstämmiga körer med orkester.

Fröken Petrini har under sitt fortsatta gästspel utfört Margareta och Julia i Gounods operor och dervid vunnit rikt bifall. Detta synes välförtjent i betraktande af den vokala framställningen med hennes ungdomligt klara röst och ovanliga tonhöjd samt utbildade sångkonst, hvilken, särskildt att nämna juvelarian i »Faust» och valsarian i »Romeo och Julia», bestod profvet på ett lysande sätt; men i dramatiskt hänseende tillfredsställer oss ej utförandet, minst Julias parti, som dertill sjöngs på franska. Framställningen är nog väl utarbetad, men dessa roler fordra mera okonstlad naturlighet för att få en riktigt poetisk färg.

Operasäsongens stora nyhet, redan förberedd i det gamla operahuset, Ivar Hallströms »Granadas dotter» har nu ändtligen gått öfver scenen. Premièren egde rum, såsom man kunde vänta, inför fullsatt salong och i närvaro af konungen, kronprinsen samt prinsarne Carl och Eugène med uppvaktningar. Operan syntes också att döma af bifallet ha gjort lycka, och inropningarne efter akterna af de spelande samt efter slutet äfven af komponisten, som dervid erhöll en varm hyllning, bära samma vittnesbörd. Om man än emot texten kan göra samma anmärkningar, som oftast i vår tid om operatexter, att handlingen är något löst hopfogad och här och der genom omotiverade effekter antyder afsigten att gå komponisten tillhanda med scener, som egna sig väl för hans arbete, så kan ej nekas att densamma erbjuder rätt mycken omvexling och effekter i dekorationer, ballett m. m. Hallströms musik, till en del bygd på gamla spanska melodier, såsom texten upplyser om Jacintas första sång, är alltigenom fin och välljudande i de romantiska partierna af komponistens kända stil och i dem bjudande mindre omvexling och originalitet än i ensemblen och de komiska pointerna, som i allmänhet äro ganska lyckade. Orkestern är i denna opera af professor Hallström behandlad med större talang än i någon af hans föregående och visar allt ifrån den i spansk färg hållna uvertyren mycken smak i instrumentationen och förmåga att åstadkomma vackra klangeffekter utan dynamisk öfverlastning.

Af de särskildt anslående musiknumren påpeka vi i första akten begynnelsekören med mulåsnedrifvarens sång, hoffolkets sextett, delar af Mateos aria och melodram, som dock borde förkortas men särskildt intressera genom den fina orkestersatsen, Jacintas sång och duetten mellan henne och Ruyz. I andra akten fästa vi oss först vid den vackra vexelsången, infantinnans recitativ och cavatina, den komiska qvartetten och duon mellan oboen och violoncellen, vidare i andra tablån Ruyz vackra romans, och den lilla trion mellan honom, Jacinta och Mateo samt i aktens sluttablå Pedrugas roliga festmarsch, Jacintas sång inför konungen och balettmusiken till stråkdansarne. Finalen här är stort anlagd med lyckad instrumentering men är i sin helhet mindre originel och fängslande. Tredje aktens balett och körmusik med bandolerons förträffliga kupletter gör en god verkan, likaså duon mellan infantinnan och Jacinta, en vacker kör och äfven till en del finalen. Större dramatisk kraft kunde man ha önskat på ett och annat ställe i operan, men i sin helhet kan man räkna detta sceniska tonverk af herr Hallström som hans förnämsta. Baletterna af herr Lund äro väl arrangerade och effektfulla. Utförandet var på alla händer godt. Fru Sterky var en högst intagande Jacinta; herr Lemon utförde Ruyz parti förtjenstfullt och applåderades lifligt efter romansen i andra akten. Fröken Almati var väl på sin plats som infantinnan och vid god röst; hennes sång skulle ha gjort än bättre verkan, om textförfattaren sökt undanröja stötestenarne för hennes organ. Herrar Brag, Johansson och fru Strandberg utvecklade en roande komik i sina roler. Herr Sellergren var en ståtlig kung och herr Lundqvist sjöng sitt parti vårdadt och vackert och kan derjemte berömmas för sin uttrycksfulla deklamation i melodramen. Den lilla vexelsången återgafs behagligt af fruar Heintz och Linné. Solisterna i balletten förtjena ett berömmande omnämnande. Operan gick, för att vara première, särdeles jemnt och säkert under hr Halléns anförande.

Vasateaterns representationer med fru Anna Pettersson-Norrie som gäst hafva varit talrikt besökta och fortfara ännu.

Af konserter intager Filharmoniska sällskapets första rummet. Dess program omfattade blott två nummer, men sådana af största intresse. Vi kunna här endast i korthet nämna, att Dvoraks genialiska sångverk »Spökbruden» här som allestädes gjorde en gripande verkan med sina originella uttrycksfulla soli och körer, sin praktfulla instrumentering. Likaså gjorde Parsifalfinalens sublima musik stort intryck. De utförande gingo väl i hand med sina särdeles i Dvoraks verk svåra uppgifter, och de framstående solisterna, fru Edling och hr Ödmann samt hr Söderman bidrogo ej minst till «Spökbrudens» anslående verkan. Dir. Hallén har all heder af det helas inöfning och ledning.

Fröken Hvass' konsert gafs inför en talrik publik, och konsertgifvarinnan dokumenterade sig såsom en pianist med väl utvecklad teknik, god uppfattning och smakfullt föredrag, synnerligast i tonsättningarne af Chopin och Brahms, samt i slutnumren af Paderewski, Raff, m. fl. Mycket bifall skördade hon och herr Neruda efter utförandet af Chopins präktiga Polonaise. Fröken Ek blef äfven lifligt applåderad för sitt sångföredrag under aftonen. — På hr Nerudas soaré anslog synnerligast Berwalds trio och soarégifvarens vackra violoncellstycken af Saint Saëns och Rubinstein med pianoackompanjemang.

Vår musikbilaga.

Då kompositörerna till de stycken, hvilka influtit i denna bilaga, för många af våra prenumeranter torde vara obekanta, vilja vi upplysa, att hr Wejdling, bosatt i södra Sverige, gjort musikstudier i Sverige och äfven i Leipzig samt har utgifvit dansmusik som med bifall uppförts af Meissners orkester (t. ex. Rosenknoppen, mazurka) och militärorkestrar. Den i bilagan införda »Klara-menuetten» har likaledes, arrangerad för militär- och stråkorkester, utförts med bifall flerstädes. Herr Enderberg, som skrifvit »Improvisation», har tagit organist- och kantorsexamen vid Musikkonservatoriet och är organist, kantor och musiklärare vid högre läroverket i Hudiksvall. Han har förut komponerat mansqvartetter, som blifvit prisbelönta, sånger för bland. kör, solosånger, trior, menuett för violin och piano m. m.

Från in- och utlandet.

Musikföreningens 32:a konsert eger rum den 5 december under herr Frans Nerudas anförande med biträde af fru Dina Edling, fröken Ellen Dorph och herr Ödmann samt violister från hofkapellet. Programet upptager: Gammal svensk kyrkomusik, harmonien af O. Byström; Aftonbön af Haydn för blandad kör; Ur Schumanns »Frauenliebe und leben»; Oktett af Schubert och »Per Gynt» af Aug. Söderman, sopran- och tenorsolo med blandad kör.

Herr Elmblads konsert i Vetenskapsakademien eger rum lördagen den 3 dennes med biträde af fröken S. Wolf samt herrar K. Valentin och Emil Sjögren. Konsertgifvaren föredrager sjelf ej mindre än 20 sånger af in- och utländska komponister: Löwe, Schumann, Schubert, Rubinstein, Grieg, Tofft, Kjerulf, Sjögren, Valentin och Aulin.

Typografiska föreningens sångkör (Bellmanskören) ger söndagen den 4 december matiné i Berns' salong med biträde af fröknarna Sigrid Hallgren och Ellen Dorph samt herr C. F. Lundqvist, som bland annat sjunger solo i Griegs »Landkjending» och Kjerulfs »Serenade vid Strandbredden».

Fröken Sigrid Carlheim-Gyllenskölds konsert gifves med biträde af hrr Arv. Ödmann och Tor Aulin d. 6 dec. i Musikaliska akademiens stora sal.

Fröken Sigrid Wolf har af norska statens konstnärsstipendier erhållit 750 kronor.

Fröken Agnes Janson uppträdde den 5 dennes på Coventgarden-teatern i London som zigenardrottningen i Balfes opera »Zigenerskan» och rönte vid detta sitt första uppträdande i en engelsk opera en fullständig framgång.

Fru Caroline Östberg har nu lyckligen anländt till Newyork. Under resan lät hon höra sig för ångfartygets passagerare och väckte med sina till eget ackompanjemang utförda sånger stormande bifall.

Musikföredrag hade söndagen d. 20 nov. anordnats af prof. O. Byström i Kungsholms kyrka, hvilken var så godt som fullsatt af åhörare, som med intresse lyssnade särskildt till de af folkskolebarnen sjungna gamla svenska psalmerna i prof. B:s harmonisering. För öfrigt utfördes sångnummer af fröknarna Gaston och Falkman, ett par violinsoli af fröken Sigrid Lindberg samt orgelsoli af prof. Byström.

Maria Kyrkokör förbereder till torsdagen den 8:de December åter en af dessa i så hög grad tilltalande liturgiska Vespergudstjenster — denna gång en Adventsvesper. Bland körer som dervid komma till utförande må nämnas »Zions Konung» af J. A. Josephson samt ett i större stil anlagdt »Hosianna» af domkyrkoorganisten i Karlstad C. W. Rendahl, hemtadt ur dennes »Fem Liturgiska sånger», och som vi tro ej förut utfördt i Stockholm. För öfrigt innehåller denna vesper som vanligt sköna antifoniska vexelsånger och rytmisk koralsång. Till hjälp för församlingen är denna gång den välbetänkta anordningen vidtagen, att till de Amen- och Hallelujaresponsorier, i hvilka församlingen skall deltaga, äro noter utsatta i de tryckta liturgierna. Dessa liturgier säljas till ett pris af 10 öre Kollekt uppsamlas till bestridande af omkostnaderna.

Egendomligt nog är det endast de två södra kyrkorna Maria och Katarina, som bjuda på dessa vackra andaktsstunder. I Katarina kyrka gafs d. 6. Nov, en Gustaf Adolfsfest anordnad som liturgisk vesper, och som — förtjenstfullt inöfvad och väl arrangerad — gjorde ett mycket godt intryck. Skulle vi tillåta oss en anmärkning, så vore det mot uppställningen af liturgien, der de många programartade notiser, som här och der förekomma ovilkorligen vid en gudstjenst verka profanerande. Dessa notiser böra, som man alltid fullt riktigt iakttagit i Maria, förläggas till en i början särskildt tryckt erinran, och torde de ärade arrangörerna till nästa gång göra sig denna vår, som vi tro berättigade anmärkning till godo. Önskligt vore nu emellertid att andra af hufvudstadens kyrkokörer fingo följa de föredömen, som de södra så förtjenstfullt gifvit.

Mazer'ska Qvartettsällskapet, stiftadt 1847 af den då aflidne mäcenaten, grosshandl. Johan Mazér i afsikt att förena hufvudstadens amatörer och konstnärer till utförande af violqvartettmusik, började d. 6:te sistl. oktober sin verksamhet. Sammankomsterna hafva länge egt rum i Handtverksföreningens hus (»Runan») vid Brunkebergs torg hvarje torsdag kl. 7 e. m. Med denna höst har direktionen vidtagit åtgärder att bereda sällskapets medlemmar tillfälle att ytterligare en afton i veckan få sammanträda der för öfvande af kammarmusik.

Hr Albert Arveschou har nyligen vid en föreläsning af mr. Fredrik Deams i Newyork, biträdt jemte andra artister med musikillustrationer. »The musical courrier» yttrar härom: »Det finns ej i Newyork en bättre baritonröst än hr Arveschous, och hans tolkning af Beethovens »Creation Hymn» var storslagen och gripande. Herr A. sjöng dessutom två sånger af Grieg: »Den gamle konge» och »Jeg elsker dig». Vi ha aldrig hört hr Arveschou sjunga så väl som han gjorde i denna sista sång. Hans stora förmåga och behagliga, väl skolade röst trädde der fram med en frasering som var helt enkelt mästerlig.»

Komponisternas förening är ett sällskap som med november månads början bildats i Berlin. Ändamålet med detta är att trycka, förlägga och afsätta sådana musikaliska kompositioner, till hvilka medlemmarne ha författarerätt. Medlem af förening kan hvar och en in- eller utländsk komponist blifva, hvars komposition antages af styrelsen. Reservkapital bildas genom inbetalning eller köp af en eller flere aktier (Geschäftsantheile) à 200 mark. Föreningen ledes af styrelsen som består af tre medlemmar, uppsyningsmännen (der Aufsichtsrath), bestående af fem olönade medlemmar, och af generalförsamlingen. De fördelar föreningen erbjuder sina medlemmar äro 1. Ett verksamt skydd i bevakandet af allas deras intressen; 2. densamma sörjer för möjligast bästa spridning af kompositionerna genom deras uppförande i de till föreningens förfogande stående konsertlokalerna, och 3 skaffar musikalier, musikinstrumenter, böcker, tidskrifter etc. till billigare pris än vanligt. Närmare upplysningar innehålla statuterna, hvilka gratis och franko erhållas hos föreningen, Leipzigerstrasse 48 (Conzerthaus) i Berlin.

Göteborg. Harmoniska sällskapet här gaf d. 19 nov. sin första årskonsert i Stora börssalen under d:r Karl Valentins direktion med biträde af fröken Nat. Ferméus och violinisten Fred. Fredriksen. Programmet upptog: Brahms: Damkörer op. 17 (sång ur Ossian, En mäktig ström af harpoljud); Valentin: Sopranaria ur kantaten vid Göteborgs högskolas invigning (fröken Ferméus); Bruch: konsert för violin (1:a och 2:a sats, hr Fredriksen); Reisenauer, Alfred: Wanderlieder; Svedbom: »I rosengården»; Georges, Alex.: Les cloches, sopransolo och damkör; Mascagni: Duo

ur »Amico Fritz» (frök. Ferméus och en musikälskare); Gade, N. W.: Solnedgång, för bland. kör.

(Öfriga notiser från in- och utlandet måste uppskjutas till nästa nummer).

Hvarjehanda.

Klar sak. Aflidne generalintendenten von Hülsen skulle en gång slita en häftig tvist mellan sångaren R. och hofkapellmästaren B.; den senare besvärade sig öfver att den förre aldrig höll takt, den förre klagade öfver den senares grofhet. »Hvad skall jag nu göra?» jämrade sig hofrådet Hülsen för den närvarande hr Sch.; »ja, ett är då klart: bägge två ha för litet *taktkänsla.*

Att blifva pianovirtuos är förenadt med ej ringa svårigheter. Tausig brukade säga, att han länge fått öfva sig åtta timmar dagligen. Då Thalberg redan var en berömd man, ville han ej en gång bära på ett paraply för att icke onödigt anträngа sin hand, och Hans von Bülow skall en gång ha sagt: »Om jag en dag underlåter att öfva mig, så märker jag det redan; gör jag det två dagar, märker mina vänner det, och sker det tre dagar, så märkes det af publiken.»

En kritik. På en af de många soaréer, man ställer till med musik, bearbetade husets dotter pianot. Under produktionen hviskade en af gästerna till sin granne: »Ett svårt sycke!» — »Inte nog svårt», fick han till svar.

För hvarje musikaliskt hem rekommenderas

SVENSK MUSIKTIDNING,

Nordiskt musikblad, 12:te årg., innehållande **populär läsning i musikaliska ämnen,** instruktiva artiklar om musikundervisning etc., biografier med **porträtter, följetonger, notiser** om musikverldens tilldragelser m. m.

Tidningens årsprenumeranter erhålla **musikbilagor,** (omkring 14 sidor) af *god* och *lätt utförbar* **sång-** och **pianomusik.** Tidningen utkommer 2 gånger i månaden (utom juli—aug.); Pris pr år **5** kronor. Prenumeration sker direkt hos Redaktionen Olofsgatan 1, i bok- och musikhandeln; för landsorten bäst **å posten.**

OBS.! I n:o 1—18 Porträtter af *Erik Åkerberg, Anna Karlsohn, Edvard Grieg, Annette Essipoff, Am. Ponchielli, Emma Holmstrand, Georgina Sommelius-Bottero, Aulinska qvartetten, A. Sullivan, Ole Olsen, V. Pasqualis, Dina Edling, Zelia Trebelli, Gioachino Rossini, André Messager, Wilhelmina Strandberg, Olof Lemon;* med n:o 6 *musikbilaga* inneh.: *pianostycken* af ***Emil Sjögren, A. M. Myrberg, Erik Åkerberg*** och ***Adr. Dahl,*** visa af ***Ludv. Norman.***

Sångskola.

Undertecknad, elev af ***Fru Holmboe-Schenström,*** Operasångaren ***Algot Lange*** m. fl. samt utexaminerad elev från härvarande Musik-Konservatorium, ämnar öppna en sångskola. Undervisningsämnen: solosång, italienska språket och deklamation. Priset moderat. Anmälningstid hvarje dag kl. 3—4. Grefturegatan 34 A, 2 tr. upp.

Ida Sjögren, *f. Sjöding.*

Pianomagasin.

Flyglar, Pianinos, Tafflar och **Orglar** från in- och utländska utmärkta Fabriker **till de billigaste** priser. För instrumentens bestånd ansvaras.

Äldre Pianos tagas i utbyte.

OBS. Ständigt lager af **Flyglar** från Blüthner och **Pianinos** från G. Schwechtens berömda fabriker.

Gust. Petterson & Komp.

43 Regeringsgatan 43.

Flyglar, Tafflar och **Pianinos** från **J. G. Malmsjö.**

OBS! God och billig musik!

Svensk Musiktidnings

Musik-Album

VI—1892,

Pris 1 krona.

Innehåll för piano: ***Dahl, Adr.:*** *Valse noble;* ***Enderberg, Aug.:*** *Improvisation;* ***Myrberg, A. M.:*** *På skridskobanan;* ***Sjögren, Emil:*** *Preludium;* ***Wejdling, Henning R.:*** *Klara-Menuett;* ***Åkerberg, Erik:*** *Saknad;* för sång: ***Norman, Ludv.:*** *Ånger,* en liten visa.

Skandinaviska Orgelfabrikens

Kammarorglar,

hvarå de nyaste uppfinningar och förbättringar tillämpas, äro af våra förnämsta orgelkännare såväl i Stockholm som i landsorten *enhälligt* vitsordade för att vara de **bästa** i norden tillverkade. Prisbelönta i Köpenhamn 1888 (enda pris med medalj), i Norrköping 1889, i Helsingborg 1890 (första pris). Priskuranter sändas på begäran franko.

Skandinaviska Orgelfabriken.

Kontor och utställning i Stockholm:

Mästersamuelsgatan 24.

Oscar Lejdström,

Sånglärare.

Mäster-Samuelsgatan 35.

Pianinon & Flyglar

af berömda firmor till verkligt billigaste priser hos

John Jacobsson,

17 Drottninggatan 17.

Obs. Fördelaktiga afbetalningsvilkor.

Läs!

Hvar och en sin egen fotograf!

Mot insändande af kr. 5 sänder jag fraktfritt till alla platser i Sverige en mycket praktisk **Fotografiapparat,** med hvilken **en hvar** utan förkunskap kan utföra verkligt vackra och goda fotografier 6 × 10 ctm. stora. Apparaterna lemnas under **garanti** med bruksanvisning.

Aug. Anderson,

Fabrik af fotografiska apparater.

Dickmandsgade N:o 2,

Kristiania (Norge).

Passande julklapp!

Presentkort

å

Svensk Musiktidning

1893

finnas att köpa å tidningens Expedition, Olofsgatan 1 (Hötorget 6), 1 tr. upp öfver gården, i bok- och musikhandeln, à **5** kronor.

OBS! Reqvisition från landsorten med inneslutna 5 kronor expedieras genast.

Bergqvist & Nilsson

rekommendera sin tillverkning af:

Eleganta, solida Pianinon, erkänd stor ton och god touche.

OBS.! Prisbelönade i London 1884.

OBS.! Mångårig praktik i flera af Europas förnämsta fabriker.

Reparationer utföras. Äldre instrument tagas i byte.

6 Oxtorget 6,

Stockholm.

Innehåll: Johannes Elmblad (med porträtt). — »Granadas dotter», opera i tre akter af H. Christiernsson, musiken af Ivar Hallström. — † Robert Franz. — † Florimond Hervé. — Musikpressen, literatur. — Från scenen och konsertsalen. — Vår Musikbilaga. — Från in- och utlandet. — Hvarjehanda. — Annonser. — Musikbilaga: Klara-Menuett af H. R. Wejdling, Improvisation af A. Enderberg

Stockholm, tryckt i Bergs Boktryckeri, 1892.